

Täysistunto

Tiistai 28.11.2023 klo 14.04—20.14

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta annetun lain 51 a §:n ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 55/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 10/2023 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Kemppi. Kemppi on poissa. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä. [Puhujan mikrofoni on kiinni] — Mikrofoni, edustaja Aittakumpu. [Pekka Aittakumpu: Anteeksi, herra puhemies. No niin, mikrofoni on päällä.]

Keskustelu

19.13 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Keskusta esittää tähän vastalauseita, ja tässä meidän perusteluina on se, että ensinnäkin jokaisella ihmisellä tietysti tulee olla oikeus välttämättömään huolenpitoon sekä riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, ja tämän perusoikeuden toteuttamisesta vastaa viime kädessä kulloinenkin hallitus.

Hallitus esittää, että viime vaalikauden puolella säädetty ja 1. marraskuuta 2024 voimaan astuva lakimuutos kiireettömän hoitoonpääsyn enimmäisajan kiristämisestä 14 päivästä 7 päivään ei astuisi voimaan vaan enimmäisajaksi säädettäisiin myös 1. marraskuuta 2024 jälkeen tuo 14 vuorokautta. ”Kiireettömän hoitoonpääsyn määräajan tiukkeneminen ilman riittäviä voimavaroja ja henkilöstöä jäisi joko tyhjiksi lupauksiksi tai nakertaisi voimavaroja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä”, toteamme keskustan vastalauseessa.

Toteamme myös, että väestön ikääntymisen seurauksena palvelutarpeet kasvavat laajasti eri palveluissa ja että useat lausunnonantajat ovat todenneet, että henkilöstösaatavuudessa on tällä hetkellä suuria ongelmia. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden eläköityminen on lisännyt työvoimapulaa. Keskusta pitää siksi perusteltuna hallituksen esitystä kiireettömän hoitoonpääsyn määräajan säilyttämisestä 14 vuorokaudessa. Meidän näkemyksemme mukaan lakimuutos helpottaa palvelujen järjestämistä hyvinvointialueilla ja antaa niille kuitenkin edellytykset tarkastella ja kehittää palveluketjuja ja uudistaa palveluiden tuotantotapoja.

Mutta: keskustan valiokuntaryhmä taas on erittäin huolissaan siitä — olemme sen tänne vastalauseeseen kirjanneet — että kokoomuksen ja perussuomalaisten johtama hallitus on ottanut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut säästökohteekseen tilanteessa, jossa hyvinvointialueet kamppailevat useista ennakoimattomista muutuskustannuksista aiheutuneii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2023 vp

den suurten alijäämien kanssa. Jopa noin kolmannes hallituksen hallitusohjelmassa päättämistä menoleikkauksista on kohdistumassa hyvinvointialueiden rahoitukseen eli ihmisten tarvitsemiin välttämättömiin sote-palveluihin. Siksi pidämme esitettyä määrärahavähennystä lyhytnäköisenä ja jopa vastuuttomana, koska asiakasmaksujen lisäksi hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevien sote-palveluiden rahoitus tulee kokonaan valtiolta.

Ehdotamme, että hyväksytään yksi lausuma, joka menee näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa hoitoonpääsyn määräaikojen tiukentamisen perumisesta johtuvien vuonna 2024 ja vuodesta 2025 lähtien 30 miljoonan euron vuotuisen rahoitusleikkauksen vaikutuksia sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen hyvinvointialueilla vuosina 2024—2027.” Teen tämän keskustan vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

19.16 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Aittakummun tekemää vastalauseita ja lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Berg, olkaa hyvä.

19.16 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Viime hallituskaudella säädettiin perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon hoitotakuun tiukennus kolmesta kuukaudesta portaittain 14 päivään ja myöhemmin 7 päivään yhden sote-uudistuksen perustavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tarkoituksena oli vahvistaa perustason palvelua, jolloin voidaan ajoissa ennaltaehkäistä ihmisten sairauksia ja terveysongelmia.

Hoitotakuun tarkoituksena on parantaa palveluiden saatavuutta, ehkäistä ongelmien kasautumista, vaikeutumista ja pitkittymistä, vähentää erityistason palvelujen tarvetta ja näin hillitä potilaalle sekä yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia, kaventaa väestöryhmien välisiä sekä alueellisia hyvinvointi- ja terveyseroja sekä parantaa yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa. Hoidon saatavuuden parantuminen korostuu niiden asiakasryhmien kohdalla, joiden pääasiallinen tai ainoa hoitopaikka on julkinen perusterveydenhoito. Nyt hallitus kuitenkin luopuu näiden tavoitteiden priorisoinnista valtiontalouden säästöjen vuoksi.

Arvoisa puhemies! Emme kannata hallituksen heikennystä perustason terveydenhuollon hoitotakuuseen, vaan esitämme esityksen hylkäämistä, jolloin seitsemän vuorokauden hoitotakuu tulisi voimaan eduskunnan aiemman päätöksen mukaisesti 1.11.2024. Täten esitän, että lakiehdotukset hylätään ja että eduskunta hyväksyy vastalauseen 1 mukaiset neljä lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

19.18 **Laura Meriluoto vas:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsillä leikkausesitys, jolla elintärkeästä julkisesta perusterveydenhuollosta leikataan 33 miljoonaa euroa vuodessa vuoden 26 tasossa. Hoitotakuun tarkoituksena on ollut osaltaan ehkäistä terveysongelmien pahentumista ja pitkittymistä ja sitä kautta vähentää erityistason palveluiden tarvetta, mikä on tärkeää myös kustannusten hillinnän kannalta. Kun hallitus ei halua panostaa perusterveydenhuollon saatavuuteen, se valitsee tien, jossa sote-uudistuksen tavoitteet eivät toteu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2023 vp

du ja jossa raskaampiin erityispalveluihin, päivystykseen ja erikoissairaanhoidon liittyvät kustannukset kasvavat. Tämä ei palvele julkista taloutta eikä varsinkaan ihmisiä.

Samaan aikaan hallitus on käyttämässä yksityisen hoidon Kela-korvauksiin jopa puoli miljardia euroa hallituskauden aikana, vaikka asiantuntijat ovat pitkälti yksimielisiä siitä, että tämä ei tule auttamaan hoitojonojen purkamisessa. Sen sijaan nämä sadat miljoonat valuvat niille pääasiassa hyvätuloisille, jotka jo ennestään käyttävät yksityisiä palveluita, ja samalla julkisen terveydenhuollon toimintaedellytykset heikkenevät. Kela-korvauksiin hukattavat rahat tulisi sen sijaan ohjata hyvinvointialueille perustason palveluiden vahvistamiseksi ja hoitoon pääsyn helpottamiseksi.

Kun täällä usein kysytään, mistä rahat leikkauksien perumiseen, niin tässä vastaus on todella ilmeinen: yksityistämisideologian sijasta nyt pitäisi panostaa hoitoonpääsyn sujuvoittamiseen. Tästä syystä kannatan edustaja Bergin tekemiä esityksiä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.